

later soortgelijke gevallen, en dan nauwkeurig beschreven, een verdere groepeeringsrechtvaardigen.

In Bd. II, H. 3, bldz. 357 beschrijft M. WEINBERG een geval van kanker der long, waar de afwijkingen in de vingers en het beenstelsel ontstonden, voordat patiënt over de borst klaagde, zoodat eerst de diagnose op acromegalie was gesteld. Ook dit zeer uitvoerige artikel is van mooie X-foto's voorzien en zeer lezenswaard. Beide publicaties bezitten een uitgebreide literatuur-opgave.

H. B. GOETTSCH.

De zweetafscheiding bij den mensch. — Voor enkele jaren is zoowel in de geneeskundige als in de leekenpers veel sprake geweest van den gunstigen invloed van suikerinspuitingen bij tuberculose. Inderdaad schijnen deze inspuitingen het zweeten bij tuberculeuzen te doen afnemen. PELLER en STRISOWER publiceren nu onderzoekingen, waardoor zij getracht hebben het wezen dezer zweetbelemmering te doorgronden. Het bleek nu, dat centraal aangrijpende zweetmiddelen (aspirine, folia tiliae) onwerkzaam waren na een suikerinspuiting. Zelfs drie weken na de inspuiting waren soms groote hoeveelheden aspirine (tot 4 gram) onwerkzaam. Er komen echter enkele uitzonderingen voor, waarbij de suikerinspuiting de aspirinewerking niet tegengaat. Ook werd onderzocht, hoe de periphere zweetmiddelen (pilocarpine, physostigmine) werkten na een inspuiting van suiker. Het bleek nu, dat de werking dezer stoffen, wel verzwakt wordt, doch in het algemeen niet wordt opgeheven. Het is bekend, dat lijders aan suikerziekte in het algemeen niet sterk zweeten. Een verklaring hiervan is niet zoo eenvoudig te geven. Om na te gaan, of dit geringe zweeten misschien met de hooge serumconcentratie samenhangt, hebben de schrijvers bij een aantal zieken, die een weinig of in het geheel niet zweetten, 2 gram aspirine gegeven; het bleek, dat hierdoor een verdunning van het bloed ontstond, die bij zweetende zieken spoedig voorbijging, bij niet zweetenden langen tijd bleef bestaan. Zeer merkwaardig is, dat, indien men bij suikerzieken, die na aspirine of pilocarpine niet zweeten, deze middelen met adrenaline of schildklieruittreksel te zamen geeft, wel zweeten ontstaat. Daarentegen veroorzaakt samenvoeging van pilocarpine bijv. met zoutoplossing geen zweetafscheiding.

Ook bij te geringe functie van de schildklier gelukt het eveneens door adrenaline of thyrioidine de zweetafscheiding aan den gang te krijgen. Uit al deze proeven volgt, dat met groote waarschijnlijkheid de zweetafscheiding onder beheersching der klieren met inwendige afscheiding staat en dat deze endocrine invloeden via het vegetatieve zenuwstelsel werken (*Wiener Archiv f. inn. Medizin*, Band 3, bldz. 297).

KOOPMAN.

De diffuse colloïedstruma. — Het schijnt, dat het duidelijk is geworden, hoe bij de ziekte van BASEDOW de pathologische bouw en de stoornis in de functie van de schildklier van elkaar afhangen. Hiervoor werden vele onderzoekingen gedaan, maar op de functioneele beteekenis van den gewonen krop werd tot heden weinig gelet, niettegenstaande KOCHER reeds als zijn meening te kennen gaf, dat elke anatomische verandering in de

schildklier invloed moet hebben op haar inwendige afscheiding. Het histologische beeld van de diffuse colloïedstruma gaf tot verschillende meeningen aanleiding. Sommigen kwamen er door tot de meening, dat men bij deze kropgezwollen in streken, waar zij veelvuldig voorkomen, te doen heeft met een toestand van rust van de schildklier en dat dan veel colloïed in de klier wordt bewaard. Verscheidene namen door dat beeld aan, dat deze zwelling van de klier het gevolg is van ontaarding van de klier, en anderen, dat zij veroorzaakt is door retentie in de klier en in beide gevallen zou dit dan hypothyreose van het individu ten gevolge moeten hebben. Anderen besloten er uit, dat men bij dien krop te doen heeft met hyperplasie en hypersecretie, en weer anderen, dat men nu eens met ontaarding en dan eens met hypersecretie heeft te doen.

Dit verschil in meening was voor HELLWIG (*Deutsche medizinische Wochenschrift*, no. 12, 1921) aanleiding om colloïede kroppen histologisch te onderzoeken, wat hij deed in het instituut van ASCHOFF. Hij gebruikte hiervoor geen knobbelige kroppen, omdat hier adenomen in zijn van verschillenden bouw en van verschillenden leeftijd en omdat sommige deelen er van hypertrophisch zijn, terwijl andere deelen er van atrophisch zijn door druk, maar hij gebruikte alleen diffuse kroppen, omdat deze een gelijkmatigen bouw hebben. In zijn praeparaten vond hij niets van ontaarding van het epithelium of van het interstitiële weefsel en hij vond in de kleuring en in de physische eigenschappen van het colloïed geen teekenen van retentie of van indikking van het colloïed en ook vond hij niets, wat er op wees, dat de klier in een toestand van rust was, maar wel vond hij een grooten rijkdom aan bloed- en lymphvaten en verschijnselen van nieuwvorming van follikels. Zijn praeparaten bewezen hem, dat in de diffuse colloïed-struma een levendige hyperplasie en hypersecretie van een dunne colloïede stof bestaan. Tevens deed hij macroscopische en microscopische onderzoekingen aan lijken met een diffuse colloïede struma, waardoor hij meermalen herinnerd werd aan pathologisch-anatomische bevindingen, die sommigen opdeden bij de ziekte van BASEDOW, en verder ging hij na, of bij patiënten met een diffuse colloïede struma, die hiervoor waren geopereerd, hyper- of hypothyreose bestond, waartoe hij ook histologisch onderzoek deed van kropdeelen, die bij deze patiënten verwijderd waren, en hij vond hierdoor, dat bij deze patiënten zonder uitzondering duidelijke teekenen van hyperthyreose bestonden.

Door het resultaat van deze onderzoekingen en doordat onderzoek van BASEDOW-kroppen hem hadden geleerd, dat de typische veranderingen hierin in vele gevallen zich hadden ontwikkeld op den bodem van diffuse colloïede kroppen, komt HELLWIG tot de overtuiging, dat in de meeste gevallen de BASEDOW-krop zich ontwikkelt uit een diffusen colloïeden krop. Dit beteekent voor hem, dat bij iemand met een diffuse colloïede struma gevaar bestaat, dat zich door een of anderen prikkel morbus BASEDOWI ontwikkelt en dat men hierom bij resectie van een diffuse colloïede struma veel moet reseceeren.